

Sygn. akt I ACz 1048/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Andrzej Struzik (spr.)

Sędziowie: SA Jerzy Bess

SA Robert Jurga

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2017 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością we W.

przeciwko zarządcy w postępowaniu restrukturyzacyjnym (...) S.A. z siedzibą w K. w restrukturyzacji

o zapłatę

na skutek zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 23 stycznia 2017 r., sygn. akt IX GC 1284/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Jerzy Bess SSA Andrzej Struzik SSA Robert Jurga

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanej o wydanie postanowienia stwierdzającego upadek zabezpieczenia.

W uzasadnieniu Sąd I instancji podał, że postanowieniem z dnia 26 września 2016 r. udzielił stronie powodowej zabezpieczenia roszczenia o zapłatę kwoty 211.250,32 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. W dniu 3 stycznia 2017 r. został złożony wniosek podpisany przez prezesa zarządu (...) spółki akcyjnej w restrukturyzacji w K. o wydanie postanowienia stwierdzającego upadek zabezpieczenia wskazując, że w związku z otwarciem postępowania sanacyjnego względem pozwanej spółki zabezpieczenie udzielone uprawnionej na mocy nakazu zapłaty upadło z mocy prawa.

Sąd Okręgowy uznając wniosek za niezasadny odwołał się w pierwszej kolejności do art. 311 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego z dnia 15 maja 2015 r. i podkreślił, że w niniejszej sprawie, wobec postanowienia Sądu Rejonowego (...) K.(...), VIII Wydziału Gospodarczego do spraw restrukturyzacyjnych i upadłościowych z dnia 15 grudnia 2016 r. (sygn. akt VIII GU 528/16) w przedmiocie otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego – sanacyjnego wobec pozwanej spółki, zostało wydane przez Sąd Okręgowy w dniu 5 stycznia 2017 r. postanowienie, w którym zawieszono postępowanie w stosunku do pozwanej spółki, a podjęto z udziałem zarządcy. Według Sądu I instancji zgodnie z powołanym wyżej przepisem dłużnik nie może być stroną żadnego postępowania sądowego dotyczącego majątku wchodzącego w skład masy sanacyjnej, choć zgodnie z ww. postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 15 grudnia 2016 r. zezwolono mu na wykonywanie zarządu nad całością przedsiębiorstwa w zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu (pkt II postanowienia). Nie oznacza to, iż osoba uprawniona do reprezentacji dłużnika w

zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu – w przypadku przedmiotowego wniosku prezes zarządu (...) S.A. w restrukturyzacji – uprawniona jest do reprezentowania w niniejszym postępowaniu strony pozwanej, gdyż stroną pozwaną jest zarządca, który posiada tzw. legitymację formalną, zaś dłużnik pozostaje stroną, lecz jedynie w znaczeniu materialnym. Dlatego uznał, że wniosek został wniesiony przez podmiot nieuprawniony.

Ponadto Sąd I instancji wyraził pogląd, że otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego – sanacyjnego wobec dłużnika nie skutkuje z mocy prawa upadkiem zabezpieczenia. Taki wniosek stoi bowiem w sprzeczności z literalnym brzmieniem art. 312 ust. 2 prawa restrukturyzacyjnego. Wskazana regulacja daje możliwość uchylenia zabezpieczenia dokonanego przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego, ale w ramach postępowania restrukturyzacyjnego – sanacyjnego przez sędziego – komisarza na wniosek dłużnika lub zarządcy. Ponadto ww. przepis ustanawia przesłankę uchylenia zabezpieczenia, a sędzia – komisarz uchyla zabezpieczenie jeżeli jest to „konieczne dla dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa”. W niniejszym postępowaniu tytuł zabezpieczenia stanowi postanowienie z dnia 26 września 2016 r. Zatem brak jest podstawy prawnej do stwierdzenia upadku zabezpieczenia z mocy prawa, a postępowanie w sprawie uchylenia udzielonego zabezpieczenia może być prowadzone w ramach postępowania restrukturyzacyjnego – sanacyjnego. Dlatego nie podzielił stanowiska wyrażonego we wniosku, iż art. 312 ust. 4 ww. ustawy stanowi podstawę do stwierdzenia upadku zabezpieczenia. Ponadto, odwołując się do literalnego brzmienia przepisu wskazał, że regulacja ta ustanawia jedynie zakaz wykonania postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia po dniu otwarcia postępowania sanacyjnego. Powołanego przepisu nie należy odnosić do postanowień o zabezpieczeniu, które zostały wykonane przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego - sanacyjnego.

Zażalenie na powyższe orzeczenie wywiodła strona pozwana zaskarżając je w całości i wnosząc o jego zmianę oraz wydanie postanowienia stwierdzającego upadek zabezpieczenia.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzuciła:

1. naruszenie art. 312 ust. 4 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne poprzez przyjęcie, że udzielone zabezpieczenie nie upadło z mocy prawa z uwagi na otwarcie względem spółki postępowania restrukturyzacyjnego – sanacyjnego,
2. naruszenie art. 754¹ § 3 k.p.c. poprzez przyjęcie, że spółka nie była podmiotem uprawnionym do wniesienia wniosku.

W uzasadnieniu podkreśliła, że z art. 754¹ § 3 k.p.c. wynika, że to na wniosek obowiązanego sąd wydaje postanowienie stwierdzające upadek zabezpieczenia, stąd legitymacja Spółki do złożenia takiego wniosku. Art. 312 prawa restrukturyzacyjnego, wskazuje zarówno dłużnika, jak i zarządcę jako podmioty legitymowane do składania w tym przedmiocie stosownych wniosków. Natomiast w oparciu o art. 312 ust. 4 prawa restrukturyzacyjnego zabezpieczenie udzielone w niniejszej sprawie upadło z mocy prawa. W związku z tym, zasadność wydania w niniejszej sprawie deklaratoryjnego postanowienia stwierdzającego upadek zabezpieczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

W pierwszej kolejności nie ma racji skarżący, że zabezpieczenie udzielone zaskarżonym postanowieniem upadło z mocy samego prawa wobec otwarcia wobec spółki postępowania restrukturyzacyjnego – sanacyjnego. Takie twierdzenie pozostawałoby w sprzeczności z poniższymi regulacjami ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (tj.: Dz.U. z 2016, poz. 1574 ze zm.) [– dalej: pr. rest.]. Po pierwsze zgodnie z art. 170 ust. 1 i 2 tej ustawy z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ postępowania zabezpieczające i egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi w celu zaspokojenia wierzytelności objętych układem ulegają umorzeniu z mocy prawa. Natomiast zawieszono postępowania zabezpieczające i egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi w celu zaspokojenia wierzytelności nieobjętych układem mogą zostać podjęte na wniosek wierzyciela. Skoro zatem do umorzenia postępowań zabezpieczających dojdzie dopiero z dniem uprawomocnienia się

postanowienia zatwierdzającego układ, to twierdzenie, że już z dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego – sanacyjnego zabezpieczenie upadło z mocy prawa nie znajduje uzasadnionych podstaw. Jeśli z kolei dojdzie do umorzenia postępowania restrukturyzacyjnego (art. 325 prawa restrukturyzacyjnego) lub uchylecia układu (art. 176 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego) zawieszono postępowanie zabezpieczające (i egzekucyjne) powinno być podjęte (tak: Anetta Malmuk-Cieplak, Komentarz do art. 312 ustawy Prawo restrukturyzacyjne, LEX).

Następnie, w oparciu o art. 312 ust. 2 prawa restrukturyzacyjnego sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub zarządcy może uchylić zajęcie dokonane przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego w postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym skierowanym do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej, jeżeli jest to konieczne dla dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa. Taka regulacja byłaby całkowicie bezprzedmiotowa w przypadku trafności twierdzenia żalącego, że z chwilą otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego – sanacyjnego nastąpił upadek zabezpieczenia udzielonego wcześniej, z mocy prawa. Natomiast w sytuacji opisanej w tym przepisie sędzia komisarz ma uprawnienie do pewnego ingerowania w zakres udzielonego już zabezpieczenia, które podlegało wykonaniu, poprzez uchylenie dokonanych już w jego ramach zajęć.

Zatem, skarżący w oderwaniu od powyższych przepisów jako podstawę wskazał art. 312 ust. 4 prawa restrukturyzacyjnego, zgodnie z którym skierowanie egzekucji do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia na tym majątku jest niedopuszczalne po dniu otwarcia postępowania sanacyjnego. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w obecnym składzie nie uprawnia to jednak do wniosku, że sama niedopuszczalność wykonania zabezpieczenia po dniu otwarcia postępowania sanacyjnego (która - jak wskazano wyżej - może być czasowa) oznacza, że upadło ono z mocy prawa, takiego skutku nie przewidział bowiem ustawodawca. Przypomnieć w tym miejscu należy, że sądowe postępowanie zabezpieczające składa się z dwóch etapów i obejmuje postępowanie związane z orzekaniem o zabezpieczeniu, które ma charakter rozpoznawczy oraz związane z wykonaniem postanowienia o zabezpieczeniu, które ma charakter wykonawczy. Przekłada się to na regulację dotyczącą skutków otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego – sanacyjnego dla postępowania zabezpieczającego. Postępowanie związane z orzekaniem o zabezpieczeniu może się toczyć. Natomiast wykonawcze postępowanie zabezpieczające jest zależne od tego, czy przed tym zdarzeniem doszło już do wykonania postanowienia o zabezpieczeniu, czy miałyby nastąpić po otwarciu postępowania. Jeżeli do wykonania postanowienia o zabezpieczeniu lub zarządzenia zabezpieczenia doszło przed jego otwarciem, to postępowanie zabezpieczające nie podlega zawieszeniu. Sędzia-komisarz może natomiast uchylić zajęcie dokonane przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego w postępowaniu zabezpieczającym skierowanym do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej, jeżeli jest to konieczne dla dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa. Jeżeli przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego nie doszło do wykonania postanowienia o zabezpieczeniu lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia na majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej wykonanie zabezpieczenia jest niedopuszczalne po dniu otwarcia postępowania. Z powyższych względów niezasadny był zarzut skarżącego naruszenia art. 132 ust. 4 prawa restrukturyzacyjnego.

Zgodzić się też należy ze stanowiskiem Sądu I instancji, że podmiot, którego dotyczy postępowanie restrukturyzacyjne – sanacyjne nie był legitymowany do złożenia wniosku o stwierdzenie upadku zabezpieczenia w ramach postępowania rozpoznawczego. Zgodnie z art. 311 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego postępowania sądowe dotyczące masy sanacyjnej mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez zarządcę albo przeciwko niemu. Postępowania te zarządca prowadzi w imieniu własnym na rzecz dłużnika. Nie zmienia tego powoływana przez skarżącego regulacja art. 754¹ § 3 k.p.c., zgodnie z którą to na wniosek obowiązanego sąd wyda postanowienie stwierdzające upadek zabezpieczenia. Przez obowiązanego należy bowiem w tym przypadku rozumieć stronę pozwaną w znaczeniu procesowym (a nie materialnym), którą w chwili obecnej jest zarządca w postępowaniu restrukturyzacyjnym. W świetle ogólnej regulacji art. 311 prawa restrukturyzacyjnego za wyjątek od niej należy raczej traktować możliwość działania sędzia-komisarz na wniosek także dłużnika w ramach postępowania sanacyjnego (art. 312 ust. 2 powołanej ustawy), co nie przekłada się jednak na postępowanie sądowe w przedmiocie wniosku o stwierdzenie upadku zabezpieczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie w oparciu o art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

SSA Jerzy Bess SSA Andrzej Struzik SSA Robert Jurga